

[Aage Frandsen]

nomisk demokrati, men ikke alle, idet der med dette lovforslag fortsat kun vil være lønmodtagerpenge i de virksomheder, som ønsker det. Begrænsningerne i lovforslaget gælder naturligvis også, hvad angår arbejdspladsdemokratiet.

Arbejdspladsdemokratiet styrkes kun, i det omfang den kollektive lønmodtagerkapital er stærk nok i den enkelte virksomhed. Hvor det ikke er tilfældet, sker der reelt ikke noget på baggrund af dette forslag. Det samme gælder naturligvis også den offentlige sektor.

Derfor er gennemførelse af arbejdspladsdemokrati naturligvis fortsat centralt for SF. Men en vedtagelse af lovforslaget vil kunne blive en løftestang for de tanker, som ligger i indførelsen af arbejdspladsdemokrati og økonomisk demokrati.

Når der i lovforslaget lægges op til, at der skal anvendes kønskvotering ved udvælgelsen af kandidaterne på de enkelte lister, skyldes det, at SF har begrundet mistanke om, at der ellers næsten kun vil blive valgt mænd. Netop når det drejer sig om »pengeforsamlinger«, siger erfaringerne, at det stadig er en næsten ren mandeverden. Skal der gøres noget ved det, tror vi, at obligatorisk kønskvotering er nødvendig.

Når vi i dag ser på, hvilken investeringspolitik lønmodtagerfondene fører i forhold til andre kapitalinvestorer, er der ikke den store forskel. Det er SF's opfattelse, at investeringspolitikken i langt højere grad burde tage hensyn til, hvad der gavner en økologisk bæredygtig udvikling. Det betyder, at vækst i traditionel forstand målt ved bruttonationalproduktet ikke er en acceptabel måleenhed for, hvad der er godt at investere i. Hensyn til beskæftigelsen, den rene mulige teknologi, genbrug, begrænsning i anvendelse af Jordens knappe ressourcer, begrænsning af import m.v. bør i høj grad også indgå. Heri ligger der nogle begrænsninger i ATP's og LD's ellers fri investeringsmuligheder. Til gengæld lægger forslaget på andre områder op til betydelige udvidelser i, hvad ATP og LD kan gøre.

For SF indebærer dette lovforslag en udvidelse af demokratiet og en klar hensyntagen til en økologisk bæredygtig udvikling, to helt klare mål, som SF også med en række andre forslag i Folketinget arbejder for at nå.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om hunde.
(Lovforslag nr. L 67).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Kofod-Svendsen (KRF):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om privat institutionsdrift.

(Beslutningsforslag nr. B 17).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger vedrørende AIDS.

(Beslutningsforslag nr. B 18).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Bertel Haarder (V).**Formanden:**

Den pågældende har søgt om orlov i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 3, litra d, jf. stk. 5, på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles den pågældende orlov som ansøgt fra og med den 8. november 1990, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Forhandling

Lizzie Lichtenberg (KF):

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til et medlem af Folketinget og at indkalde stedfortræderen.

Som ordfører for Udvalget til Valgs Prøvelse skal jeg tillade mig at gøre indstilling om, at stedfortræderen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget.

Hr. Bertel Haarder er valgt i Københavns Amtskreds, og i anledning af hans orlov indkaldes 1. stedfortræder for Venstre i denne amtskreds, direktionssekretær Pia Larsen.

Udvalget til Valgs Prøvelse har i et møde den 6. november d.å. behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling

Direktionssekretær Pia Larsen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 8. november 1990.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg vil stille fru Lizzie Lichtenberg et spørgsmål. Det er jo efterhånden blevet ret maskinelt dette med orlovsmeddelelse. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad der er årsagen til, at man meddeler orlov. Det ville da være ret interessant.

Formanden:

Jeg skal gøre opmærksom på, at det ikke er Udvalget til Valgs Prøvelse, der meddeler orlov. Det er Folketinget, der for et øjeblik siden har vedtaget at meddele orlov til det pågældende medlem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges med 108 stemmer (S, KF, SF, V, FP, RV, CD og KRF) mod (ved en fejlfafstemning) 1 (FP).

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af indenlandske statslån.

Af finansministeren Henning Dyremose.

(Fremsat 3/10 90. Første behandling 11/10 90. Betænkning 31/10 90. Anden behandling 6/11 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Behnke (FP):

Efter dagspressen at dømme virker det ikke, som om det unægtelig store problem, der hedder statens samlede gæld, har haft en særlig fremtrædende plads i de forhandlinger mellem regeringen og Socialdemokratiet, som er foregået netop i går.

Derfor føler jeg anledning til at forhøre mig hos finansministeren om, hvad der egentlig er regeringens plan, hvordan man nogen sinde agter at få afviklet den store statsgæld, som, jf. regeringens seneste budgetoversigt, vil runde 510 mia. kr. i 1991. Jeg mener, at den danske befolkning i den grad har brug for at vide, om gældsætningen blot skal foregå uhæmmet.

Som vi har anført i vort betænkningssbidrag, vil gældsætningen allerede i 1995 runde 700 mia. kr., hvis den fortsætter med samme hastighed som i øjeblikket. En gæld på 700 mia. kr. i 1995 vil betyde, at på det tidspunkt vil alene renterne af den gæld udgøre så stort et beløb, at alt, hvad der overhovedet kommer ind i moms til staten, vil gå til at betale dem.

Man kan selvfølgelig godt have finanslovforhandlinger, man kan have store politiske forhandlinger osv., hvor man ønsker at omoble et par hundrede millioner eller en enkelt milliard kroner, men i det her tilfælde taler vi altså om store beløb, ja, renterne i 1991 vil være et sted mellem 59 og 60 mia. kr. Tænk på, hvor let det ville være at nedsætte skatterne, hvor let det ville være at finde penge til de planer, man har i de respektive partier, hvis man kunne slippe for at betale 59 eller 60 mia. kr. i renter næste år!

Da det jo unægtelig er, som jeg tidligere har udtrykt det, en gøgeunge på finansloven, synes